

Баум Ліман Френк

Біографія

Американський письменник Ліман Френк Баум (1859-1919) не одразу знайшов дорогу у свій дивовижний край. Перш ніж упевнитися, що саме історії для дітей є справою його життя, він перепробував чимало професій і захоплень: був журналістом, актором, представником торговельної компанії, написав п'єсу, керував оперними театрами і навіть розводив курей.

...Френк Баум ріс слабкою і мрійливою дитиною. Хворе серце змалечку позбавило його більшості звичайних розваг. Натомість хлопчик бага-то читав. Серед улюблених книжок свого дитин-ства він згодом називав твори Ч. Дікенса та казки, до яких, проте, ставився доволі критично: малому Френкові так не подобалися відьми, гобліни та інші страхіття, що він вирішив колись створити свою власну казку.

Казка поволі зріла в його душі, наче перли-на в мушлі. Діти - четверо власних синів, їхні друзі та знайомі - завжди були від нього у захваті. Ще б пак! Адже пан Баум знав стільки чудових історій! У 1888-1890 роках він тримав у місті Абердіні, що у Південній Дакоті, універсальну крамницю, де продавалися товари для дому, іграшки та різноманітні солодощі. Коли завершувалися шкільні заняття, місцеві діти збігалися до крамниці, щоб, купивши цукерок чи морозива, послухати на додаток чудові історії пана Баума про зачаровані королівства й далекі краї. Дітлахи навіть зупиняли його просто на вулиці з проханням "що-небудь розповісти".

Синам Баума подобалися "Вірші Матусі Гус-ки", веселі нісенітниці про мишку, що вибралася на годинника, про пташок, які вилітали з пирога, чи корову, яка скочила вище місяця, тож батько часто декламував їх у родинному колі. Але хлопцям кортіло довідатися, чому в тих віршах усе відбулося саме так. І батько пояснював, щоразу вигадуючи нові оповіді. Саме з них згодом по-стала "Матуся Гуска прозою" - перша книжка Л. Ф. Баума для дітей, яка побачила світ 1897 року з ілюстраціями М. Перріша.

Для письменника це був вдалий початок. Успіх збірки дозволив йому покинути роботу, пов'язану з тривалими від'їздами, і цілком присвятити себе літературній праці. Досить скоро Баум подарував маленьким читачам новий твір із не-вибагливою назвою: "Татко Гусак. Його книга" (1899). Книжку визнали дитячим бестселером року. Не останню роль тут відіграли малюнки

В. В. Денслоу, художника, який згодом дав облич-чя Дороті, Тото, Солом'яникові, Бляшаному Лісорубові, Боязливому Леву та багатьом іншим мешканцям Країни Оз. Гроші, отримані за книжку, дали Бауму можливість придбати для родини будинок, який дістав назву "Знак Гусака".

Наступного, 1900 року на полицях книжкових крамниць з'явився "Дивовижний чарівник Країни Оз". За переказами, Баум почав розповідати історію Дороті і Солом'яника власним дітям, але якось перервав оповідь на півслові, відчувши, що має піти і записати її всю до кінця, аби не забути. Цікаво, що спочатку казка називалася

"Смарагдове місто", та коли справа дійшла до публікації, назва не сподобалася видавцеві, тож автор був змушений підшукати іншу.

Маленькі читачі зустріли "Дивовижного чарівника..." із таким захопленням, що Бауму довелося згодом дописати ще цілих тринадцять продовжень цієї книжки, з яких останнє вийшло друком уже після смерті письменника. Через два роки книжку переробили на п'єсу, яка не сходила зі сцени понад вісім років (1902-1911). Згодом, коли Баум став власником кіностудії, він екранізував деякі свої історії про Країну Оз, але успіху ці стрічки не мали. Лише 1939 року фільм "Чарівник Країни Оз" і пісня з його завоювали прихильність глядачів Америки і світу.

Оповідь про пригоди дівчинки Дороті у чарівній країні принесла письменникові славу і визнання, але не зробила його "автором однієї книжки". Л. Ф. Баум написав ще чимало історій для дітей та підлітків, користуючись різними, навіть жіночими, псевдонімами. Деякі з цих книжок мали успіх, як, приміром, "Племінниці тітки Джейн", але жодна з них не могла зрівнятися з оповідями про Країну Оз.

Автор, вочевидь, не поспішав розлучатися зі своїм чарівним краєм і в реальному житті, тому новий дім у Каліфорнії, куди родина Баумів переїхала 1910 року, назвали "Озкот", а їхній песик отримав ім'я Тото. На жаль, "Королівському Літописцеві Країни Оз" не судилося довго прожити у цій ідилічній оселі серед своїх улюблених жоржин. На початку травня 1919 року Л. Ф. Баума не стало.

...Але справжність будь-якого чарівного світу полягає саме в тому, що він не перестає існувати, коли зупиняється серце його творця. Чарівна Країна Оз і нині має своїх палких прихильників. Вони згуртовуються у товариства і клуби, проводять зустрічі та спілкуються в Інтернеті. Теми і мотиви з казок Баума можна простежити у творчості сучасних американських письменників, навіть таких "не-дитячих" як Рей Бредбері чи Стівен Кінг. А це означає, що магія діє, і дорога з жовтої цегли чекає на нових допитливих мандрівників.